

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Työryhmä elinympäristöjen ennallistamisen ja maanpuolustuksellisten yhteistavoitteiden määrittelemiseksi ja toteuttamiseksi

Tarja Haaranen
Ylijohtaja, ympäristöministeriö

Työryhmä

- Työryhmän asettamisen taustana on ajatus itäisen Suomen maaston luonnollisten etenemisesteiden hyödyntämisistä ja kunnostamisesta maanpuolustusta ja rajaturvallisuutta palveleviksi elementeiksi.
- Työryhmään osallistuvat PLM, YM, MMM, TEM, Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Metsähallitus Metsätalous Oy, Luontopalvelut sekä Eräpalvelut ja Kaakkois-Suomen ELY-keskus.
- Toimikausi 30.10.2025-31.5.2026
- Pj Tarja Haaranen (YM), Vpj Sami Heikkilä (PLM)
- Hankeikkuna: [Työryhmä elinympäristöjen ennallistamisen ja maanpuolustuksellisten yhteistavoitteiden määrittelemiseksi ja toteuttamiseksi - Valtioneuvosto](#)

Mitä yhteisiä tavoitteita ennallistamisella ja maanpuolustuksella voi olla?

- Työryhmätyön tavoitteena tunnistaa maanpuolustukseen ja ekosysteemien ennallistamiseen liittyvät yhteiset tavoitteet, molempia tavoitteita tukevat toimenpiteet, toimintatavat ja vastuutahot. Työryhmä tuottaa myös ehdotuksen toimenpiteiden rahoitustarpeista ja vaikutusten seurannan järjestämisestä.
 - Yhteisiä tavoitteita voi tunnistaa esimerkiksi metsien, soiden ja muiden turvemaiden käsittelyssä.
 - Tunnistetaan myös mahdolliset haasteet tavoitteiden edistämisessä ja ristiriidat tavoitteiden välillä (esimerkiksi ekologisista lähtökohdista ennallistamistoimien kohdennustarvetta pienialaisiin reheviin elinympäristöihin kuten letot, korvet ja lehdot)
- Työryhmän tavoitteena molemmista näkökulmasta vaikuttavien ja priorisoitujen toimenpidemahdollisuuksien tunnistaminen
 - Toimenpiteet eivät uhkaa maa- ja metsätalouden harjoittamista
 - Tavoitteena vapaaehtoisuuteen perustuvat toimintatavat
- Työryhmä tarkastellee tavoitteita ja toimenpiteitä laajassa mittakaavassa, ei alue- tai suotasolla.

Pilottikohde

- Kuvataan ennallistamistoimien toimeenpanon toimintamallit eri tyyppisillä kohteilla, jotka edistävät niin ekologisia kuin puolustuksellisia ennallistamistavoitteita.
- Hyödynnetään toimintamalli sopivan pilottikohteen valinnassa.
- Pilottikohteella voidaan testata ja esitellä yhteisiä tavoitteita tukevia ennallistamistoimenpiteitä.
- Strategisista syistä laaja-alaisia pilottialueita ei perusteta ja tarkkoja kartta-aineistoja ei tulla julkaisemaan muiden alueiden osalta.

Puolustusvoimien alueilla on merkitystä monimuotoisuuden turvaamisessa

- Työryhmätyön yhteydessä on tärkeää tunnistaa myös ne alueet, joilla ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteet eivät ole ristiriidassa alueen sotilaskäytön tavoitteiden kanssa.
 - Tällaisilla alueilla edistetään ja sujuvoitetaan ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteiden toimeenpanoa yhdessä alueista vastaavien valtion organisaatioiden kanssa.
- Puolustusvoimien hallinnoimilla alueilla toteutetaan jo nyt ennallistamis- ja hoitotoimia tiettyjen reunaehtojen puitteissa
 - Esimerkiksi tietyillä kohteilla (mm. Parolannummi, Säskylänharju, Niinisalo) harjoitustoiminta, kuten maastoliikenne ja räjäytykset, ylläpitää avoimuutta ja paljastaa mineraalimaata, mikä on tärkeää monille paahteisten elinympäristöjen lajeille.
- Tarve jakaa osaamista entistäkin laajemmin Puolustusvoimien, pelastustoimen ja muun hallinnon sekä vapaaehtoistoimijoiden kesken (mm. ennallistamispoltot ja kulotukset ovat keino harjoitella tulenhallintaa ja suunnitelmallista käyttöä maastossa)

Maanpuolustuksellisten syiden vuoksi ennallistamisasetuksen velvoitteista voidaan poiketa

- Työryhmätyön tavoitteena on tunnistaa ne alueet, joilla ennallistamisasetuksen toimeenpanon edellyttämien toimien ei katsota olevan yhteensopivia asianomaisten alueiden jatkuvan sotilaskäytön kanssa.
 - Jos ennallistamisasetuksen toimeenpanon ei katsota olevan yhteensopivaa alueen jatkuvan sotilaskäytön kanssa, alueen luontotyyppien ennallistamis- ja palauttamisvelvoitteista voidaan luopua.
 - Suunnitelmien ja hankkeiden, joiden ainoana tarkoituksena on maanpuolustus, voidaan kansallisesti säätää olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia, jolloin luontotyyppien esiintymien heikentämättömyyttä koskevista velvoitteista voidaan poiketa edellyttäen ettei vähemmän haitallisia vaihtoehtoisia ratkaisuja ole.
 - Jäsenvaltiot voivat vapauttaa suunnitelmat ja hankkeet, joiden ainoana tarkoituksena on maanpuolustus, myös vaatimuksesta, että vähemmän haitallisia vaihtoehtoisia ratkaisuja ei ole. Tällöin on kuitenkin pyrittävä siihen, että otetaan käyttöön toimenpiteitä vaikutusten lieventämiseksi, siinä määrin kuin se on kohtuullista ja mahdollista.

Luonnon merkitys kokonaisturvallisuudessa

- Ekosysteemien toiminnan ja luonnon tilan parantaminen edistää esimerkiksi luonnon virkistyskäyttöä, metsästys-, kalastus- ja marjastusmahdollisuuksia, alueiden veto- ja elinvoimaa sekä työllisyyttä, yhteiskunnan kykyä kestää yleistyviä sään ääri-ilmiöitä ja parantaa siten koko yhteiskunnan iskunkestävyyttä. Kun ekosysteemit heikkenevät, vaikutukset ulottuvat myös kriittisen infrastruktuurin toimintaan ja yhteiskunnan turvallisuuteen.
- Luontokadon torjunnat tulee olla olennainen osa turvallisuusstrategiaa ja riskienhallintaa.
 - Ilmastonmuutoksen ja luontokadon myötä erilaisten häiriötilanteiden riski kasvaa (mm. tulvat, metsäpalot, vedenlaatu- ja saatavuushäiriöt, myrskyt, maan- ja lumenvyörymät) ja tarvitaan myös uudenlaisia ennaltaehkäiseviä toimintamalleja.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET